

POSTANOWIENIE

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska

w sprawie z wniosku X.Y.

o wydanie zezwolenia na pociągnięcie Sędziego Sądu Rejonowego w O. Y.Z.
do odpowiedzialności karnej,

w przedmiocie wniosku X.Y. o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Z.K.
od orzekania w sprawie o sygn. I ZI 12/23,

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej
i Spraw Publicznych w dniu 14 czerwca 2023 r.,

**nie uwzględnia wniosku o wyłączenie Sędziego Sądu
Najwyższego Z.K. od orzekania w sprawie o sygn. I ZI 12/23.**

(K.B.)

UZASADNIENIE

Pismem z kwietnia 2023 r. X.Y. (dalej: „Wnioskodawca”), powołując się na art. 41 § 1 k.p.k., wniósł o wyłączenie Sędziego Sądu Najwyższego Z.K. od rozpoznania sprawy I ZI 12/23, zainicjowanej wnioskiem o wydanie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej Sędziego Sądu Rejonowego w O. Y.Z., przeciwko któremu X.Y. wniósł subsydiarny akt oskarżenia. Jednocześnie Wnioskodawca wniósł o przekazanie niniejszego wniosku do Izby Karnej Sądu Najwyższego i wyznaczenie składu Sądu Najwyższego do rozpoznania niniejszego wniosku z pominięciem sędziów powołanych na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3).

Zdaniem Wnioskodawcy, szczególny przedmiot sprawy I ZI 12/23 (o uchylenie immunitetu), a zarazem krąg jej uczestników, w którym biorą udział zarówno Wnioskodawca, jak i Sędzia Y.Z., powoduje, że rozpoznanie tej sprawy nie może zostać powierzone żadnemu sędziemu, co do którego zaistnieje choćby cień wątpliwości co do braku zdolności do zachowania w niej pełnego obiektywizmu i bezstronności oraz odporności na wpływy władzy wykonawczej. W odczuciu Wnioskodawcy takich gwarancji nie daje SSN Z.K., który – jak wskazano we wniosku – „przejawia postawę wpisującą się w oczekiwania obecnej władzy i zajmuje stanowisko, które może być odbierane jako wyraz poparcia dla zmian, jakich władza ta dokonała w sferze wymiaru sprawiedliwości, a których to zmian nie da pogodzić się zasadami niezawisłości sędziowskiej i niezależności sądów”. Wyrazem braku bezstronności Sędziego objętego wnioskiem są, w ocenie Wnioskodawcy, poglądy prawne zaprezentowane przez tego Sędziego choćby w uzasadnieniu zdania odrębnego do uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego [...], czy też w uzasadnieniu orzeczenia wydanego w sprawie [...], mające świadczyć o braku dostrzegania przez tego Sędziego zagrożenia wymiaru sprawiedliwości w stosowaniu praktyki karnego zsyłania sędziów do wydziałów, w których wbrew własnej woli i ze szkodą dla podsądnych są zmuszani do orzekania poza swoją specjalizacją.

Zdaniem Wnioskodawcy, całokształt powyższych okoliczności rodzi istotne obawy co do tego, że w kontekście specyfiki sprawy I ZI 12/23 oraz osób z nią związanych, udział w tej sprawie SSN Z.K. nie zapewni należytych gwarancji bezstronności, niezależnie nawet od ewentualnego subiektywnego przekonania Sędziego objętego wnioskiem co do jego zdolności do wydania w niej orzeczenia bezstronnego.

Pismem z 12 kwietnia 2023 r. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wyznaczył Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego jako właściwą do rozpoznania ww. wniosku o wyłączenie SSN Z.K. od orzekania w sprawie I ZI 12/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek okazał się niezasadny.

Na wstępie należy podkreślić, że Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego pismem z 12 kwietnia 2023 r. wyznaczył Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego jako właściwą do rozpoznania ww. wniosku o wyłączenie SSN Z.K. od orzekania w sprawie I ZI 12/23. Z tych też przyczyn sprawa wpadkowa zainicjowana przedmiotowym wnioskiem o wyłączenie jest rozpoznawana przez Sąd Najwyższy w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Przechodząc do oceny merytorycznej wniosku o wyłączenie SSN Z.K., wskazać należy, że stosownie do art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

W doktrynie podnosi się, że o uzasadnionej wątpliwości w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. można mówić w przypadku, kiedy jest to wątpliwość wynikająca z obiektywnych okoliczności, ocenianych przez pryzmat rozsądnie działającej osoby. W odniesieniu do uzasadnionej wątpliwości chodzi zatem o poważną wątpliwość. Musi ona jednocześnie istnieć obiektywnie, a nie tylko w subiektywnym przeświadczeniu (urojeniu) strony, którą na podstawie zaistnienia określonej okoliczności mogłaby powziąć każda inna, rozsądnie oceniająca i nieuprzedzona osoba (zob. D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*,

LEX 2019). Tym samym nie stanowi przyczyny wyłączenia sędziego sama tylko podejrzliwość strony, ani utrata wiary w bezstronność sędziego, wynikająca z jej subiektywnego odczucia.

Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego zaznacza się, że podstawy wyłączenia sędziego (*iudex suspectus*) w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k. aktualizują się dopiero wówczas, gdy brak jest możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że owe zaistniałe okoliczności nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 października 2020 r., V KO 106/20).

Jednocześnie w judykaturze Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że wyrażanie przez sędziego poglądów prawnych w uzasadnieniach wydanych przez siebie orzeczeń i dokonywanie przez sędziego w judykatach wykładni takich czy innych przepisów w żadnym razie nie można postrzegać w perspektywie okoliczności mogących wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w konkretnej sprawie. Takie trafne stanowisko zajął Sąd Najwyższy m.in. w postanowieniach z 5 czerwca 2013 r., III KK 53/13 i z 10 lutego 2022 r., III KO 7/22.

W konsekwencji, nie sposób przyjąć, że wyrażenie przez SSN Z.K. poglądów prawnych w trybie opisanym przez Wnioskodawcę, tj. w uzasadnieniach wymienionych we wniosku judykatów, powoduje automatycznie zachwianie bezstronności tego sędziego i musi *per se* prowadzić do wyłączenia tego sędziego w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k.

Z tych przyczyn, nie stwierdzając istnienia przesłanek z art. 41 § 1 k.p.k., orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

K.B.

